

Н. В. Підмогильна, П. І. Юрченко

*Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара***АРХІТЕКТОНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРСОНАЛЬНИХ САЙТІВ**

Розглядаються та аналізуються змістовне наповнення й архітекtonіка персональних сайтів кількох українських художників. Увагу приділено кольоровому оформленню кожного з сайтів, його структурі, мові подання інформації, змісту галереї робіт художника, зручності користування тощо.

Ключові слова: Інтернет, сайт, персональний сайт, архітекtonіка.

Рассматриваются и анализируются содержательное наполнение и архитекtonика персональных сайтов нескольких украинских художников. Внимание уделено цветовому оформлению каждого сайта, его структуре, языку подачи информации, содержанию галереи работ художника, удобству пользования и т.п.

Ключевые слова: Интернет, сайт, персональный сайт, архитекtonика.

This article discusses and analyzes the content and the structure of the personal sites of several Ukrainian artists. Attention is paid to the color design of each site, its structure, the language of filing of the information, content, gallery works, usability, etc.

Key words: Internet, site, personal site, architectonics.

Вступ. Активне поширення ІТ-технологій у всіх сферах людської діяльності та зростання кількості користувачів мережі Інтернет ставлять перед суспільством важливе завдання – оволодіти нові форми роботи у віртуальному просторі. Йдеться не тільки про створення електронних книжкових і періодичних видань, а й про нові форми роботи з користувачами (відвідувачами). Відповідно виникають і нові види мережевих ресурсів. Тому постала необхідність їхнього детального вивчення, класифікації, урахування позитивного досвіду створення та функціонування.

Постановка проблеми. Різноманітні аспекти функціонування мережі активно досліджуються і вітчизняними, і зарубіжними науковцями (див., напр., [1; 3–4, 8–11]). Проте складається парадоксальна ситуація: мільйони людей мають свої персональні сайти, а досліджень їхніх архітекtonічних особливостей ще не було зроблено. Отож, вважаємо, що наша робота має значну **актуальність**. **Мета** пропонованої статті – розглянути архітекtonіку персональних веб-сайтів на прикладі сайтів п'яти українських художників. **Об'єкт дослідження** – персональні сайти, **предмет** – особливості архітекtonіки означених ресурсів.

Основна частина. Персональні сайти – особисті профілі користувачів, які дозволяють створювати свої сторінки, зберігати документи, календарі, організувати свою роботу, оновлювати свій профіль тощо. Таким чином, з'являється особистий веб-майданчик для ефективної роботи та обміну інформацією. Кожен користувач, що має власний сайт, може вести блоги, використовувати функціональність типової соціальної мережі, зберігати власні файли, визначати для них права доступу іншим користувачам.

Першим розглянемо сайт художника Юрія Гуріна, що знаходиться за адресою: www.gurin-art.pp.net.ua. Одразу слід звернути увагу на чорно-сіре колірне оформлення. Контрастними є жовті елементи, серед яких – ім'я автора полотен, написане англійською мовою, і назва сайту: «Технології старих майстрів XVII–XVIII ст. Імпresіонізм, реалізм, класичне мистецтво». Назву сайту вказано російською мовою. Решта текстової інформації представлена у вигляді білих букв на чорному (або сірому) тлі. Неприємно здивувала реклама, яка закрила верхню праву частину головної сторінки, де, як ми дізналися у ході дослідження, знаходиться декоративний елемент у вигляді графічного зображення старовинних сувоїв і книг.

У верхньому лівому куті можна побачити дату і час поточної доби. Після закриття рекламного вікна, про яке згадувалося раніше, стає зрозумілим структурне наповнення. У верхньому правому куті знаходяться рубрики «Головна сторінка», «Галерея робіт» і «Контакти». Ця текстова інформація виконана 8-кегельним шрифтом Verdana з використанням підкреслення. У центральній частині головної сторінки розміщене привітання, представлене російською та англійською мовами. Переклад відділений від оригіналу лінійкою. Текст написаний гарнітурою Verdana 11 кеглем, шрифтом звичайного накреслення.

Ліворуч від плашки з привітанням знаходиться меню сайту. Тут бачимо такі розділи: «Головна сторінка», «Інформація про художника», «Галерея робіт», «Зв'язок з автором», «Книга відгуків». Назви всіх елементів дублюються англійською мовою одразу під текстом-оригіналом. Меню сайту розміщене на плашці сірого кольору. Текст набраний капітеллю 8-кегельного шрифту Verdana з використанням підкреслення.

У розділі «Інформація про художника» можна ознайомитися з біографією Юрія Гуріна, його діяльністю. Текст набраний російською та англійською мовами 11-кегельним шрифтом Verdana.

Розділ «Зв'язок з автором» припускає можливість написання електронного листа художникові. Для цього достатньо ввести в певні рядки своє ім'я, адресу електронної пошти (або веб-сайту), тему повідомлення і його текст. У цьому ж розділі можна побачити контактні дані художника і поставити оцінку сайту.

Праворуч від привітання на сірій плашці знаходиться рубрика «Друзі сайту». Текст виконаний шрифтом Verdana звичайного накреслення розміром 8 пт. У центрі сторінки, під привітанням, подано посилання на інші електронні ресурси, статистику відвідуваності сайту та його рейтинг. Ще нижче – знак охорони авторського права і вказівка, що досліджуваний ресурс створено за допомогою безкоштовного конструктора сайтів “Ucoz”.

Основним на сайті є розділ «Галерея робіт». Він, у свою чергу, має свої підрозділи, які з'являються в лівій частині сторінки. Це: «Іудаїка» (70 картин), «Морські пейзажі» (4 полотна), «Натюрморти» (91 робота), «Пейзажі» (45 картин), «Портрети» (32 полотна), «Розпис меблів» (5 робіт), «Сюжетні композиції» (64 картини). У центральній частині сторінки знаходяться останні оновлення галереї у вигляді графічних зображень. Розглянемо детальніше розділ «Галерея робіт» на прикладі підрозділу «Натюрморти». Цей розділ, як і деякі інші підрозділи «Галереї робіт», має подальший розподіл. Ми можемо побачити такі експозиції: «Античні», «Мисливські», «Квіткові», «Фрукти», «Гриби», «Медицина», «Гроші, нумізмати́ка» та ін. Для прикладу натиснемо лівою кнопкою миші на експозицію «Гроші, нумізмати́ка». З'являється сторінка з усіма слайдами картин. Натиснувши на сам твір, можна подивитися роботу у збільшеному вигляді. Є можливість гортання зображень у режимі «Попереднє – Вперед».

Якщо натиснути мишею на назву картини (у даному випадку на її номер), можна детальніше дізнатися про характеристики полотна: розмір, кількість переглядів, рейтинг, дату розміщення на сайті. Також є можливість подивитися твір у реальному розмірі, дати йому оцінку і залишити коментар.

Розглянувши персональний сайт Юрія Гуріна, ми дійшли висновків:

1) незважаючи на створення за допомогою безкоштовного конструктора сайтів, досліджуваний ресурс має непогане інформаційне та графічне наповнення. У цілому тут представлено 311 робіт митця;

2) є і певні недоліки: невдалий, на наш погляд, розподіл розмірів шрифтів (літери основного тексту більші, ніж у назвах самих розділів і рубрик); реклама, яка з'являлася після переходу в той чи інший розділ, заважала перегляду; не зовсім зручне структурування. Користувачеві не одразу вдається побачити, де знаходяться підрозділи в «Галереї робіт»;

3) питання про наявність англійського варіанту всієї текстової інформації залишається суперечливим, на наш погляд. З одного боку, він у деяких випадках був недоречним, невдало відділеним від російськомовного аналога. З іншого боку, є багато відгуків та коментарів, написаних англійською мовою, що свідчить про відвідування сайту іноземцями. Тобто в останньому випадку, як нам здається, двомовність розрахована на певну цільову аудиторію.

Наступним розглянемо персональний сайт художника Віктора Півня, який можна знайти за адресою: www.piven.com.ua. Ресурс має досить простий вигляд і структурування. Фон головної сторінки – білий, але більша її частина зайнята графічним зображенням жовтого кольору з автографом художника. Недоліком в оформленні нам здається те, що ліворуч головна сторінка абсолютно порожня. У центрі знаходиться фото Володимира Півня, а під ним – рубрики «Головна», «Галерея», «Біографія», «Контакти». Ці елементи представлені білим кольором на тлі синіх плашок. Використано декоративний шрифт, що імітує рукописний. Назва сайту «Володимир Півень. Живопис» розміщена знизу сторінки і також виконана синім кольором. Текстові елементи є частиною зображення, тому визначити гарнітуру і кегль шрифту важко. У верхньому лівому куті знаходяться перемикачі, за допомогою яких можна переглядати сайт російською та англійською мовами.

У розділі «Біографія» дізнаємося про самого художника, його творчість і ставлення до живопису. Текстова інформація представлена 9-кегельним шрифтом Arial світлого накреслення. Фото автора, рубрики і назва сайту виконані в тому ж стилі, що і на головній сторінці. Тобто зберігається уніфікованість оформлення.

Розділ «Контакти» містить номер телефону художника, а також дає можливість зворотного зв'язку. Для цього достатньо ввести в потрібних рядках ім'я, адресу електронної пошти і текст повідомлення, після чого натиснути «Відправити».

Якщо в попередніх рубриках зберігався єдиний стиль оформлення, то в «Галереї» вже відсутнє фото художника, а назви розділів перенесені у верхню частину сторінки. Тут немає окремих підрубрик, оскільки всі картини представлені в хронологічному порядку: від пізніх до більш ранніх. Усього маємо 20 сторінок, на яких наявні твори художника. Загальна їхня кількість, представлена на сайті, становить 173. Під кожним зображенням подано короткий опис картин: назва, матеріал полотна, техніка виконання, розмір, рік створення. Натиснувши мишею на зображення, можна подивитися його у збільшеному вигляді. Є можливість гортати картини за допомогою кнопок «Назад» і «Вперед». Завдяки вказівнику «Повернутися» дуже просто опинитися на початку галереї.

Таким чином, можна зробити висновки:

1) оформлення сайту, як нам здається, вимагає доопрацювання, оскільки порожня біла частина на головній сторінці виглядає неестетично. Хоча слід зазначити, що в усіх рубриках витримано єдине стильове оформлення;

2) шрифтове наповнення вибрано вдало, оскільки не виникало ніяких труднощів при читанні;

3) розділ «Галерея», гадаємо, можна структурувати детальніше, розділивши картини за тематикою у відповідні альбоми.

Персональний сайт української художниці Катерини Дудник можна знайти за адресою: www.katedudnik.ua. Дуже цікавим є оформлення ресурсу. Фон блакитного кольору. Вгорі головної сторінки знаходиться назва сайту «Казка зовсім поруч...» з іменем художниці, написаним англійською мовою. Є декоративна прикраса у вигляді графічного зображення дітей, виконаного самою Катериною Дудник.

Рубрикація сайту розміщена під назвою електронного ресурсу, а також у правій частині головної сторінки. У першому випадку бачимо розділи «Біографія», «Галерея», «Авторські сувеніри», «Новини», «Контакти», у другому – «Друзі галереї», «Відгуки», «Партнери», «Фоторепортаж», «Останні коментарі».

У центральній частині головної сторінки знаходиться структурний елемент «Краща оцінка», де представлені картини з найвищим рейтингом, на думку відвідувачів сайту.

Нижче бачимо розділ «Останні новини», де в основному подана інформація про виставки художниці. Це має такий вигляд: графічне зображення, під ним заголовок і посилання «Читати далі», за допомогою якого можна перейти на повний текст конкретної новини.

У нижній правій частині головної сторінки знаходиться пункт «Нові картини» з мініатюрними графічними зображеннями. Унизу сторінки – знак охорони авторського права.

Назву сайту і рубрик виконано за допомогою рукописних шрифтів, які є частиною графічного зображення. Текстові елементи в рубриці «Останні коментарі» виконані 10-кегельним шрифтом Arial з використанням підкреслення. Заголовки «Останніх новин» у центральній частині головної сторінки написані 11-кегельним шрифтом Arial жирного накреслення. Уся текстова інформація має коричневий колір літер.

У рубриці «Біографія» знаходиться інформація про художницю, виконана 10-кегельним шрифтом Arial звичайного накреслення.

У розділі «Авторські сувеніри» повідомляється, що роботи Катерини Дудник можна бачити не тільки на полотні, а й на чашках, футболках тощо. Натиснувши мишею на вид сувеніру, що зацікавив, бачимо умови замовлення та приклади робіт. Текст у цій рубриці має 11-й кегль шрифту Arial світлого накреслення.

Інформація в розділі «Новини» практично повністю дублює ту, яка представлена на головній сторінці.

Із рубрики «Контакти» дізнаємося, що всю відповідальність за сайт покладено на рекламне агентство «Медіа Пост». Тому тут вказані адреса, сайт і телефони цієї організації.

Завдяки розділу «Відгуки» відвідувачі сайту можуть залишати свої коментарі. Для цього достатньо у відповідні рядки ввести своє ім'я, адресу електронної пошти, текст повідомлення, код підтвердження, а після цього натиснути кнопку «Відправити».

Рубрика «Партнери» виявилася порожньою, хоча можна припустити, що за наповненням вона збігається з розділом «Друзі галереї».

Особливу увагу варто приділити розділу «Галерея», де всі роботи показані у зворотному хронологічному порядку (із 2013 до 2008 р.), причому деякі підрозділи, у свою чергу, мають два варіанти – «Експозиція» і «Приватна колекція». Окремо подано картини, призначені для продажу. Натиснувши мишею на графічне зображення, можна побачити його у збільшеному вигляді. Під картиною вказані матеріал, техніка виконання, розмір і рік створення. Крім того, відвідувачі можуть залишити свої відгуки про полотно й оцінити його за шкалою від 1 до 5 балів.

Дослідивши архітектуру персонального сайту художниці Катерини Дудник, можемо дійти таких висновків:

- 1) дуже яскраве, позитивне оформлення безумовно є плюсом для сайту;
- 2) недолік полягає в тому, що окремі рубрики залишаються незаповненими;
- 3) ім'я художниці у назві електронного ресурсу написано англійською, хоча «перемикач» мов на сайті відсутній;
- 4) використовувана текстова інформація цілком читабельна, тобто шрифтове наповнення вибрано вдало.

Наступним ресурсом є сайт художника Сергія Рибницького, який можна відвідати за адресою: www.rybnitskiy.org.ua.

Сайт оформлений у коричнево-бежевих тонах. Угорі головної сторінки, у лівій її частині, знаходиться назва електронного ресурсу: «Рибницький Сергій: дизайнер, художник, педагог». Слід одразу зазначити, що в заголовку немає жодних розділових знаків. Праворуч від назви розміщено рубрики, набрані малими літе-

рами. Це: «Творчість», «Статті», «Навчання», «Інформація», «Контакти». Текст набраний гарнітурою Istock Web світлого накреслення кеглем 12 пт. Назви рубрик мають білий колір, так само як і ім'я художника в заголовку. Друга частина назви сайту виконана темно-коричневим кольором. Що стосується повністю всієї назви електронного ресурсу, то вона набрана 14-кегельним шрифтом Istock Web світлого накреслення. Зайти в певний розділ можна двома способами: натисненням миші на потрібну рубрику і за допомогою прокрутки головної сторінки вниз. Одразу під назвою знаходяться графічні зображення – картини-приклади певних технік виконання художника. Ще нижче, посередині, у коричневій рамці знаходяться цитати самого Сергія Рибницького і Омара Хайяма, які змінюють одна одну в певній послідовності. Для цієї текстової інформації використаний 10-кегельний шрифт Lobster світлого і жирного накреслення.

Потім ідуть рубрики, відокремлені одна від одної пунктирними лініями. Внизу сторінки, у лівому куті, знаходиться знак охорони авторського права, а праворуч від нього – інформація про творців сайту.

Рубрика «Контакти» містить такі дані: контактний номер телефону, місце знаходження учасника (м. Запоріжжя), а також адреса електронної пошти художника у вигляді гіперпосилання, яке при наведенні на неї курсора мишки змінює колір з червоного на чорний. Текстова інформація виконана 9-кегельним шрифтом Istock Web звичайного накреслення.

У рубриці «Інформація» подана біографія художника, набрана гарнітурою Istock Web кеглем 9 пт. У верхній лівій частині рубрики – фото Сергія Рибницького, під яким – посилання «Дивитися мої роботи» і «Зв'язатися зі мною», при натисканні на які користувач переходить, відповідно, до рубрик «Творчість» і «Контакти».

Рубрика «Навчання» містить інформацію про приватну художню школу для дітей – «Ейдос». Назва закладу оформлена як гіперпосилання на сайт цього закладу. Текст представлений 9-кегельним шрифтом Istock Web. Гіперпосилання при наведенні на нього курсором миші змінює колір із червоного на чорний.

У рубриці «Статті» є два матеріали, пов'язані зі сферою малювання: «Посилення ролі міжпредметних зв'язків спеціальних дисциплін у сучасних умовах підготовки фахівців художників-дизайнерів» і «Малювання – розвивальне і навчальне». Назви статей та їхні невеликі фрагменти розміщені на плашках білого кольору. У правому куті кожної з них знаходиться функція «Читати», при натисканні на яку праворуч з'являється більша частина матеріалу. У свою чергу є можливість отримання повного тексту статті. Для цього достатньо перейти за посиланням, яке направить відвідувача до рубрики «Контакти», де вказано електронну адресу художника. У тексті використано 8- і 9-кегельні шрифти Droid курсивного накреслення.

Нарешті, рубрика «Творчість» є найбільш інформативною. Вона має три підрубрики – «Живопис», «Темпера» і «Портрети». Перехід з одного підрозділу до іншого здійснюється завдяки горизонтальній прокрутці «Назад» і «Вперед». Кожна підрубрика ліворуч містить коротку інформацію про представлену техніку малювання, манеру виконання, фарби і т. ін. Текст виконаний 9-кегельним шрифтом Istock Web. Праворуч від теоретичної частини знаходиться власне галерея. Переглядати зображення можна за допомогою горизонтальної прокрутки. При наведенні курсора миші на картину під нею з'являються назва, рік створення, техніка виконання, розмір полотна. На жаль, відсутня можливість переглянути картину у збільшеному розмірі. Загалом у рубриці «Творчість» представлено 135 картин художника.

Дослідивши персональний сайт Сергія Рибницького, можемо зробити такі висновки:

1) цей сайт є більш складним за структурою і технічними характеристиками, ніж розглянуті раніше;

- 2) перший недолік – наявність помилок, які надто впадають в очі;
- 3) наступний мінус – відсутність функції збільшення графічного зображення, у той час як текстовій інформації та ефектам прокрутки приділено достатньо уваги.

Арт-салон Володимира Преображенського доступний для перегляду за адресою: www.preov.com.ua. Сайт виконаний у бежево-фіолетовій гамі, що не втворює очей. Одразу ж на головній сторінці відвідувач бачить рекламу, яка приховує практично половину екрана монітора. Вона з'являється після кожного переходу від розділу до розділу або після оновлення сторінки. Це заважає перегляду сайту. Після закриття рекламного вікна ми можемо бачити таке.

У верхній частині сторінки знаходиться назва сайту «Арт-салон Володимира Преображенського» з емблемою автора. Текстова інформація подана на бежевому фоні з елементами графічних зображень (кораблі ліворуч і праворуч від заголовка). Назва представлена білим кольором за допомогою рукописних шрифтів.

Під назвою сайту на фіолетовому тлі розміщено рубрики: «Про художника», «Галерея картин», «Контакти». Текст представлений капітельними літерами шрифту Times New Roman жирного накреслення.

Основна частина сторінки подана на тлі графічного зображення арт-галереї (студії), де центральну частину займає привітання – текст чорного кольору рукописного шрифту жирного і звичайного накреслень. Також у привітанні розміщено графічні зображення картин художника, які змінюють одна одну у вигляді слайд-шоу. Переглянути привітання повністю можна завдяки вертикальній смугі прокрутки, що знаходиться праворуч. Знизу сторінки – знак охорони авторського права.

Розглянемо рубрику «Про художника». Тут міститься біографія художника. Є два фото Володимира Преображенського. Уся текстова інформація виконана тим самим рукописним шрифтом, який використано в назві сайту, але літерами різного розміру. Переглянути весь зміст рубрики можна також за допомогою вертикальної смуги прокрутки, яка подана праворуч.

У рубриці «Контакти» знаходимо інформацію про послуги арт-салону, контактні дані (адреса, номери телефонів, електронна адреса художника). Також є можливість надіслання текстового повідомлення із сайту. Для цього достатньо заповнити певні рядки, в яких зазначити своє ім'я, адресу електронної пошти, тему повідомлення і надати сам текст повідомлення. Після цього ввести число з картини і натиснути «Відправити». Шрифтове наповнення ідентичне до попереднього розділу. Є вертикальна смуга прокрутки для перегляду всього змісту рубрики.

Основна рубрика «Галерея картин» має підрубрики: «Кримський пейзаж», «Морський пейзаж», «Міський мотив», «Історична картина». Але вони є несправними. Кількість картин, які можна переглянути користувачеві, налічує лише 49. Вони знаходяться в центральній частині сторінки на білому тлі. Переглянути всі полотна можна, використовуючи вертикальну смугу прокрутки. Якщо навести на певне зображення полотна курсором, з'являться короткі характеристики картини: назва і розмір. Якщо натиснути мишею на сам твір, він відкривається у збільшеному розмірі зі знаком охорони авторського права художника.

Дослідивши сайт художника Володимира Преображенського, можемо зробити певні висновки:

- 1) сайт має гарне оформлення і наповнення; витриманий єдиний стиль оформлення всіх сторінок сайту; недоліком є те, що гарнітура шрифту однакова як у назві електронного ресурсу, так і в основному тексті;
- 2) наявність реклами, яка відволікає відвідувача сайту, – це теж мінус для видання; ще один недолік – наявність підрубрик, які не функціонують.

Дослідивши архітектонічні особливості персональних сайтів на прикладі особистих ресурсів українських художників, можемо дійти висновку, що на даний

час у цій сфері є чимало недоліків. Це насамперед пов'язане з відсутністю чіткої класифікації електронних ресурсів і конкретних вимог до тих чи інших їхніх архітектонічних елементів. Крім того, немає достатньої кількості досліджень із цієї теми.

Висновки. Проаналізувавши п'ять персональних сайтів українських художників, можна зробити певні узагальнення. У всіх цих ресурсів є спільні рубрики: інформація про художника, контакти і галерея робіт. Усі сайти мають головні елементи: назва, знак охорони авторського права і, власне, зображення, що є основними для цього виду електронних ресурсів. Також слід зазначити, що не у всіх із досліджуваних ресурсів повністю використані можливості мережі Інтернет. Тому більшість сайтів мають досить просте наповнення. З іншого боку, це є зручним для користувачів, особливо тих, хто не досить добре освоїв роботу з електронними ресурсами. У кількох сайтів не було функції збільшення зображення, що, як нам здається, є значним недоліком. Адже для образотворчих ресурсів це головні компоненти. Порадувала своєрідна інтерактивна складова, що є зворотним зв'язком із художниками. Деякі сайти неприємно здивували великою кількістю орфографічних і пунктуаційних помилок. Ще один мінус – наявність реклами, яка є там недоречною, бо відволікає відвідувачів. На даному етапі, на наш погляд, головна проблема персональних образотворчих сайтів – відсутність стандарту зі змістового та архітектонічного наповнення ресурсів.

Бібліографічні посилання

1. **Артамонова І. М.** Інтернет як специфічний тип мас-медійного тексту (на матеріалах українського сектора мережі) / І. М. Артамонова. – Вісн. СумДУ. Серія «Філологія». – 2007. – № 2. – С. 34 – 40.
2. Арт-салон Владимира Преображенского [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.preov.com.ua>.
3. **Бернерс-Лі Т.** Заснування Павутини: з чого починалася і до чого прийде Всесвітня мережа / Тім Бернерс-Лі, М. Фічетті ; пер. з англ. А. Іщенко. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 148 с.
4. **Коцарев О. О.** Інтернет-сайти: функціонально-змістова типологія [Електронний ресурс] / О. О. Коцарев. – Режим доступу : http://www-philology.univer.kharkov.ua/katedras/prof_sites/kotsarev/kots_article_3.pdf.
5. **Кэннигхэм Стив.** Электронные издания сегодня и завтра [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osp.ru/os/1995/05/178734>.
6. **Пивень Владимир.** Живопись [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.piven.com.ua>.
7. **Рыбницкий Сергей:** дизайнер, художник, педагог [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rybnitskiy.org.ua>.
8. **Тонкіх І. Ю.** Проблема типології інтернет-ЗМІ / І. Ю. Тонкіх // Держава та регіони. Серія «Соціальні комунікації». – Запоріжжя, 2010. – № 2.– С. 80–84.
9. **Чабаненко М. В.** Інтернет-ЗМІ як складова частина системи засобів масової інформації України : монографія / Мирослава Чабаненко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. – 183 с.
10. **Чернов А. А.** Становление глобального информационного общества: проблемы и перспективы : монография / А. А. Чернов. – М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2003. – 232 с.
11. **Шилова А. А.** Медийные ресурсы Интернета: проблемы эволюции: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук: спец. 10.01.10. Журналистика / А. А. Шилова. – Краснодар, 2005. – 19 с.
12. Dudnik Kate. Сказка совсем рядом [Електронний ресурс] / Kate Dudnik. – Режим доступу: <http://www.katedudnik.ua>.
13. **Gurin Yuriy.** Технологии старых мастеров XVII–XVIII вв. Импрессионизм, реализм, классическое искусство [Електронний ресурс] / Yuriy Gurin. – Режим доступу: <http://www.gurin-art.pp.net.ua>.

Надійшла до редколегії 28.05.14.